

CYNGOR CYMUNED LLANDDAROG COMMUNITY COUNCIL

Cofnodion Cyfarfod Hydref 2022 o Gyngor Cymuned Llanddarog a gynhaliwyd yng Nghlwb Mynyddcerrig ar 12/10/2022 am 19.00.

111/2022-2023 Presennol.

Y Cynghorwyr: R Jones (Cadeirydd), R Newell, R Owen, M Griffiths, J Williams O.B.E, S Herridge, T Evans.

Cynghorydd Sir A Davies.

Clerc.

Cyfieithydd: C Llwyd.

112/2022-2023 I dderbyn ymddiheuriadau.

Cynghorwyr: Cyng Sir H Jones, M Rees, K Waters, R McFarlane.

113/2022-2023 Derbyn datganiadau o ddiddordeb.

Dim.

114/2022-2023 Cyfle i'r cyhoedd annerch y Cyngor ar eitemau ar yr agenda.

Dim.

115/2022-2023 Materion Plismona a Diogelwch Ffyrdd.

Dywedodd y Cyng J Williams O.B.E wrth aelodau'r cyngor fod rhai o'r colofnau goleuo ar Ffordd Foelgastell wedi'u rhwystro gan goed oedd wedi gordyfu. **Penderfynwyd** i'r Clerc adrodd i'r adran berthnasol.

116/2022-2023 Materion y Cyngor Sir - Cynghorydd Sir A Davies.

Adroddodd y Cynghorydd Sir A Davies wrth aelodau'r Cyngor y dywedwyd mewn cyfarfod ar 10/10/2022 y bydd y terfyn cyflymder rhagosodedig yn cael ei ostwng o 30mya - 20mya os ydych mewn parth sydd ar hyn o bryd yn 30mya. Daw hyn i rym o fis Medi 2023 ac mae'r penderfyniad wedi dod gan Lywodraeth Cymru a bydd angen newid sylfaenol mewn ymddygiad gan bob gyrrwr. Gwnaethpwyd y penderfyniad hwn i leihau damweiniau a marwolaethau oherwydd adroddwyd am 80 o wrthdrawiadau ag anafiadau personol yn 2018 a oedd yn ymwneud â phlant a phobl ifanc. Gall eithriadau fod yn briodol os na fydd beicwyr a cherddwyr yn uno â thraffig cerbydau. Mae 45% o anafiadau sy'n digwydd ar 30mya yn arwain at farwolaeth ond dim ond 5% pan fydd a gyrrwr yn teithio ar gyflymder o 20mya. Mae'r holl 20mya rhagosodedig wedi'u mapio ond nid ydynt ar gael eto i'w harchwilio. Bydd gweithdai ar y 18fed, 20fed a 21ain Hydref i aelodau gael gwybod yn llawn beth sy'n newid o fewn eu ward. Bydd porthol Traffweb yn cynnwys manylion yr hyn a gynigir yn eich cymuned a gellir cael mynediad ato ar wefan Cyngor Sir Caerfyrddin. Gallwch gofrestru sylw ar y porth neu weld copïau caled o gynlluniau yn yr HWB yn Debenhams, Caerfyrddin neu o fewn yr Hwb yn Llanelli neu Rydaman. Mae'n debyg y bydd ymgynghoriad neu ymholiadau ynglŷn â hyn trwy'r Ganolfan Gyswilt ar 01267 234567. Bydd cyflwyniad i'r Fforwm Cyngorau Tref a Chymuned ar 09/11/2022. Mae grant wedi ei dderbyn gan Lywodraeth Cymru o tua £800,000 ar gyfer 2022 – 2023 ond bydd bid am arian ychwanegol yn cael ei wneud am arian ar gyfer 2023 -

2024. Nid yw'r gost gyffredinol wedi dod i law eto ond bydd ar gael ar ôl yr ymgynghoriadau, fodd bynnag, mae Llywodraeth Cymru wedi addo talu am yr holl newidiadau.

Adroddodd y Cynghorydd Sir A Davies ar gyfarfod o'r Cyngor Sir ar 28/09/2022, fod y Cyng Alun Lenny wedi dweud "ein bod yn mynd i gyfnod anodd iawn o lymder", gyda thoriadau i wasanaethau rhwng £8.2 – £22miliwn. Mae'r gwahaniaeth yn seryddol gan ei fod yn gwbl ddibynol ar y setliad gan Gaerdydd ac yn y pen draw gan San Steffan ac mae hyn wrth gwrs yn rhannol oherwydd y pwysau chwyddiant hefyd.

Adroddodd y Cynghorydd Sir A Davies, ar nodyn mwy cadarnhaol, fod Neuadd Bentref Llanarthne wedi agor fel Canolbwynt Cynnes ar brynhawniau Mawrth (13.30 – 15.30) a dydd lau (13.30 – 16.30) yn darparu diodydd poeth, sesiynau crefftio ac yn cyd-ddigwydd â'r llyfrgell deithiol. Ymgwymerwyd â'r prosiect hwn i helpu i frwydro yn erbyn unigrwydd ac mae Neuadd Bentref Llanarthne yn ariannu'r prosiect yn gyfan gyda chymorth gwirfoddolwyr, ond bydd cyllid ar gael os bydd unrhyw fenter gymunedol arall yn dymuno dilyn eu hesiampl. Dylai unrhyw un sydd â diddordeb gysylltu â'r Cynghorydd Sir A Davies am ragor o wybodaeth.

Gofynnodd y Cyng R Jones a oedd y Cyngor Sir neu'r Cyngor Cymuned yn ymwneud â'r prosiect Hwb Cynnes?

Atebodd y Cynghorydd Sir A Davies nad oeddent yn gysylltiedig.

Gofynnodd y Cyng R Jones a oedd trefniadau yswiriant wedi eu gwneud ar gyfer y prosiect Hwb Cynnes?

Atebodd y Cynghorydd Sir A Davies fod yswiriant yn ei le.

Gofynnodd y Cyng J Williams O.B.E a oedd twmpathau cyflymder yn cael eu dileu?

Atebodd y Cynghorydd Sir A Davies nad oedd hi wedi cael gwybod ond bod arwyddion 20mya newydd yn cael eu gosod a bod arwyddion ffyrdd yn cael eu symud.

Gofynnodd y Cyng R Newell pa wasanaethau oedd yn cael eu heffeithio ynghylch y gostyngiad o £8.2 - £22miliwn.

Dywedodd y Cynghorydd Sir A Davies nad oedd unrhyw benderfyniadau wedi'u gwneud eto ond pe bai diswyddiadau posibl, byddai adleoli'n cael ei gynnig.

Dywedodd y Cyng R Newell fod cynnydd blynyddol yn y dreth gyngor a holodd ble roedd yr holl arian yn cael ei ddyrannu.

Atebodd y Cynghorydd Sir A Davies fod y mwyafrif yn cael ei ddyrannu i chwyddiant a chyflogau staff. Mae Treth y Cyngor yn gyfrifol am 20% – 25% o'r incwm a darparwyd y gweddill gan Lywodraeth Cymru.

117/2022-2023 Adroddiad y Cadeirydd.

Dywedodd y Cadeirydd wrth aelodau'r cyngor ei fod wedi llofnodi'r llyfr cydymdeimlad ar-lein ar gyfer Ei Mawrhydi y Frenhines Elizabeth II ar ran y cyngor cymuned.

118/2022-2023 Cadarnhau a llofnodi Cofnodion Cyfarfod y Cyngor 21/09/2022.

Penderfynwyd cadarnhau cofnodion 21/09/2022. Cynigwyd gan y Cyng R Newell ac eiliwyd gan y Cyng R Jones.

119/2022-2023 Materion yn codi o'r cofnodion uchod.

Dywedodd y Clerc wrth aelodau'r Cyngor fod yr holl faterion i'w datrys wedi eu gweithredu ac os derbyniwyd gohebiaeth, roedd copi o'r E-bost wedi ei anfon at bob aelod er gwybodaeth.

Cyfeiriodd y Cyng J Williams O.B.E at y llythyr a dderbyniwyd yng nghyfarfod mis Medi a holodd pam fod y cyngor cymuned yn delio â materion y Cyngor Sir a phlisma.

Atebodd y Clerc fod y llythyr wedi ei anfon ymlaen at holl aelodau'r cyngor i gael sylwadau cyn cyfarfod mis Medi a bod y llythyr yn cael ei drafod yn ei gyfanrwydd i sicrhau eglurder a thryloywder i holl aelodau'r gymuned gan fod cofnodion yn gofnod cyhoeddus.

Ymatebodd y Cyngorydd Sir A Davies ar fater dyrannu tai o fewn y sir a phenderfynwyd trwy broses bandio 4 pwynt -

- 1) Digartref ac anabl.
- 2) Anhwylus ond galluog a hunangynhaliol.
- 3) Yn iach ac yn abl.
- 4) Wedi'i gofrestru ond dim dyraniad wedi'i gwblhau.

Unrhyw gartref sydd ar gael, rhaid i berson gofrestru datganiad o ddiddordeb rhwng dydd Gwener a dydd Llun.

Dyweddodd y Cyngorydd Sir A Davies ei bod hi ond yn gallu gosod unigolion cymwys yn y band cywir.

Gofynnodd y Cyng J Williams O.B.E a oedd y broses yn dryloyw i'r Cyngorydd Sir A Davies.

Atebodd y Cyngorydd Sir A Davies y byddai person lleol yn cael ei ystyried ar gyfer cartrefu yn gyntaf a phe bai 2 berson lleol ar y gofrestr, byddai'r person a gofrestrodd yn gyntaf yn cael tŷ.

120/2022-2023 I nodi gohebiaeth neu i restru i'w hystyried mewn cyfarfod o'r cyngor sydd i ddod.

(Mae'r holl ohebiaeth berthnasol yn cael ei e-bostio at aelodau'r cyngor ar yr adeg y'i derbynnir a dim ond yn cael ei ddwyn gerbron y cyfarfod os oes angen neu os gwneir cais penodol gan yr aelodau neu'r Clerc).

Dyweddodd y Cyng R Jones ei fod wedi derbyn llythyr a ddanfonwyd â llaw cyn cyfarfod mis Hydref ar 12/10/2022 oddi wrth y Cyngorydd Sir a Chymuned a oedd wedi ymddeol, W Evans. Gweler y canlynol os gwelwch yn dda –

“I Gadeirydd ac Aelodau Cyngor Cymuned Llanddarog.

Derbyniwch fy niolch diffuant os gwelwch yn dda am eich ystum caredig a hael o osod mainc ym Mhontfaen i gydnabod fy nghyfnod yn y swydd fel aelod o Gyngor Plwyf a Chymuned Llanddarog ac am 40 mlynedd fel eich Cyngorydd Sir.

Gallaf eich sicrhau nad oeddwn erioed wedi disgwyl unrhyw gydnabyddiaeth o'r fath gan fy mod wedi cael pleser mawr o fod yn aelod o'r cyngor ac wedi mwynhau pob munud ar yr holl gynghorau ac wedi rhoi pleser mawr i mi gynrychioli'r ardal am gyfnod mor hir.

Ar y noson gyflwyno, roeddwn ar goll yn llwyr am eiriau gan fy mod mewn sioc ac yn methu dod o hyd i eiriau digonol i fynegi fy ngwerthfawrogiad o'r fath haelioni ac i allu ei weld yn ddyddiol o'm cartref a bydd yn aros gyda mi am gryn dipyn. amser hir iawn.

Rwy'n gobeithio y byddaf yn gallu mwynhau eistedd arno am flynyddoedd lawer i ddod ac efallai y byddaf yn cael cwmni'r Cyngorydd R Jones a rhai o'r bobl leol hefyd.

Diolch o galon i chi gyd,
Wyn”.

Derbyniodd y Clerc y llythyr canlynol oddi wrth y Cyng M Rees ar ran CFfl Llanddarog ar 02/10/2022 a'i anfon ymlaen at holl aelodau'r cyngor –
“Rwyf wedi cael fy nghynghori i siarad â chi ynglŷn â llain Ffermwyr Ifanc Llanddarog gyferbyn â Chapel Llanddarog.

O be dwi'n ymwybodol mae CFfl Llanddarog yn berchen ar y darn o dir, ond cynigiodd y Cyngor Cymuned gadw ar ben y gwaith cynnal a chadw arno e.e torri'r gwair ayyb.

Mae fy nghefnder yn priodi ar y 3ydd o Ragfyr yn Llanddarog a Chapel ac rydym yn trefnu syrpreis iddynt. Hoffem roi rhywbeth tebyg fel y llun sydd ynghlwm ar y darn bach hwnnw o laswellt gyferbyn â'r capel lle mae ein placiau CFfl ar gyfer y briodas. Byddwn yn gwneud yn siŵr bod popeth yn cael ei wneud yn daclus ac ni fydd unrhyw ddifrod i'r llain ei hun, a byddwn yn mynd â'r byrnau silwair oddi yno ar ôl y briodas.

Mae CFfl Llanddarog yn hapus i hyn ddigwydd, ond roeddwn i eisiau gwirio gyda chi hefyd.

Byddwn yn ddiolchgar iawn pe gallech wirio gyda'r Cyngor Cymuned a ydych yn fodlon i hyn fynd yn ei flaen a rhoi gwybod i mi cyn gynted â phosibl i mi allu bwrw ymlaen â'r trefniadau”.

Trafodwyd y llythyr, ac ni chodwyd unrhyw wrthwynebiad. **Penderfynwyd** i'r Clerc gysylltu â CFfl Llanddarog.

121/2022-2023 Cynllunio.

Dim.

122/2022-2023 Taliadau.

Ar dystiwyd y taliadau isod yn nghyfarfod Misol Medi, a chadarnhawyd hwynt yng nghyfarfod misol Hydref. Copïau o anfonebau a anfonwyd at bob aelod yn electronig

cyn talu am awdurdodiad. Cynigwyd gan y Cyng S Herridge ac eiliwyd gan y Cyng R Newell.

Dull Talu	Dyddiad	Cyflenwyr a Manylion	Swm £ gan gynnwys TAW
Ar-lein	08/09/2022	NEST	33.82
Ar-lein	26/09/2022	Cyflenwadau Amaeth Wynnstay - Manion	11.25
Ar-lein	26/09/2022	Toolstation - Manion	11.51
Ar-lein	26/09/2022	Mr Alun Vaughan - Cynnal a Chadw	120.00
Ar-lein	26/09/2022	Gwasanaethau Coed Dinefor - 006	250.00
Ar-lein	26/09/2022	HMRC – Cyfnod 5	93.40
Ar-lein	26/09/2022	JG Evans – Cyflogres Medi	356.74
Ar-lein	29/09/2022	NEST	33.82

123/2022-2023 Derbyniadau.

Cyngor Sir Caerfyrddin – Praesept 2.
31/08/2022 - £7085.26.

124/2022-2023 Derbyn adroddiad yr Archwiliwr Ariannol Mewnol am y cyfnod 01/07/2022 - 30/09/2022.

Roedd pob aelod wedi cael adroddiad ysgrifenedig a chopi o gyfrifon 2022 – 2023 cyn y cyfarfod. Cafwyd adroddiad llafar llawn gan y Cyng R Jones. Cadarnhaodd yr adroddiad gywirdeb y cysoniad banc a'r datganiad cyfrifon a ddarparwyd i'r Cyngor. Cadarnhaodd hefyd gywirdeb yr adroddiad cyllideb cyfredol a ddarparwyd. Datgelwyd camgymeriad ynghylch ad-daliad i'r Clerc am y swm o £9.45 a phenderfynwyd ad-dalu'r Clerc yn llawn cyn gynted â phosibl. Cynigwyd gan y Cyng J Williams O.B.E ac eiliwyd gan y Cyng S Herridge i dderbyn yr adroddiad. Diolchodd yr aelodau i'r Cyng R Jones a'r Clerc am eu gwaith.

125/2022-2023 Trafod trosglwyddo tir yng Nghwm Catti.

Dywedodd y Clerc wrth aelodau'r Cyngor ei fod yn dal i fethu siarad ag unrhyw un o Gyngor Sir Caerfyrddin ynglŷn â'r mater hwn er gwaethaf sawl ymdrech ar ôl derbyn manylion cyswllt gan y Cynghorydd Sir A Davies. Mae nifer o negeseuon wedi'u gadael ac e-byst wedi'u hanfon ond yn ofer. Anfonwyd y mater ymlaen at y Cynghorydd Sir A Davies ac mae ateb yn fuan.

Dywedodd y Cyng R Jones nad oedd yn ymwybodol bod unrhyw gynghorau cymuned eraill yn derbyn gwrthwynebiadau ynghylch prosiectau tebyg. Gofynnodd i'r Cynghorydd Sir A Davies ofyn am resymau dros y gwrthwynebiad i osod y garreg goffa yng Nghwm Catti.

126/2022-2023 I drafod hygrychedd cyfarfodydd.

Adroddodd y Cyng M Griffiths ei fod wedi siarad gyda Prifathrawes Ysgol Llanddarog, ac ni chodwyd unrhyw wrthwynebiad. Dywedodd y brifathrawes y byddai'r cynnig yn cael ei drafod gyda Bwrdd Llywodraethwyr yr ysgol yn y cyfarfod nesaf ar 26/10/2022.

Gofynnodd y Cyng J Williams O.B.E pam y gwnaed y cynnig ac a fyddai'n diystyru'r trefniadau a wnaed yn y gorffennol.

Eglurodd y Cyng R Jones a'r Clerc mai deddfwriaeth Llywodraeth Cymru ydoedd a bod angen sicrhau bod mynediad o bell ar gael i holl aelodau'r gymuned.

127/2022-2023 I drafod Gwobrau Cymunedol.

Dywedodd y Clerc wrth aelodau'r cyngor fod y dystysgrif yn cael ei dylunio a bod copi o'r dystiolaeth ar fin digwydd.

Awgrymodd y Cyng. M Griffiths y dylai'r prosiect aros ar yr agenda er mwyn sicrhau bod yr holl dderbynwyr posibl wedi'u hystyried. Cytunodd holl aelodau'r cyngor.

128/2022-2023 Trafod y mater ar gyffordd B4310/Foelgastell Road.

Adroddodd y Clerc fod yr arolwg gwelededd wedi ei gwblhau ac anfonwyd y canlyniadau i holl aelodau'r cyngor ar 12/10/2022. Gweler y canlynol os gwelwch yn dda -

Dim ond i gadarnhau bod yr arolwg gwelededd cyffordd a'r gwiriad cyflymder wedi'u cynnal ddoe ar gyffordd Foelgastell ym Mhorthyrhyd, ac mae'n bleser gennyf eich hysbysu bod y meini prawf ar gyfer arwydd "Stop" wedi'u bodloni. Byddaf felly'n trefnu i'r arwydd ildio a'r marciau presennol gael eu disodli gan arwydd "Stop" ynghyd â'r marciau ffordd stopio cysylltiedig ar y gyffordd hon. Byddaf hefyd yn trefnu i arwydd stopio uwch/50 llath a marciau ffordd ARAF/SLOW gael eu darparu ar y ffordd ddynesu at y gyffordd sy'n dod i lawr o Foelgastell. Bydd y gwaith hwn yn cael ei wneud cyn diwedd y flwyddyn ariannol hon 2022/23.

Penderfynwyd nodi ac adolygu yn y dyfodol os bydd angen ar ôl cwblhau'r gwaith.

129/2022-2023 I drafod Bwrdd Gwybodaeth ym Mhorthyrhyd.

Trafodwyd y mater gan holl aelodau'r cyngor oedd yn bresennol a holwyd nifer o gwestiynau ynglŷn â'r wybodaeth hanesyddol oedd ar gael. **Penderfynwyd** i'r Clerc ysgrifennu e-bost at yr aelod o'r gymuned a gyflwynodd y syniad i'r cyngor cymuned yn gofyn am y wybodaeth cyn i unrhyw benderfyniad terfynol gael ei wneud. **Penderfynwyd** i'r Clerc gysylltu â'r aelod cymunedol.

Cododd y Cyng S Herridge ymholiad yn gofyn i aelodau'r cyngor a fyddai aelodau'r gymuned yn hapus gyda'r cyngor cymuned yn gwario arian ar brosiect o'r natur hwn pan fo argyfwng costau byw ac anawsterau ariannol eraill ar y gorwel. Trafododd aelodau'r Cyngor yr ymholiad ac er gwaethaf y pryderon, dywedasant na fyddai unrhyw arian yn cael ei wario hyd nes y byddai'r holl wybodaeth yn dod i law a'r dyfynbrisiau'n cael eu hystyried.

130/2022-2023 Fforwm er mwyn i Aelodau godi adroddiadau / cwestiynau drwy'r Cadeirydd.

Gofynnodd y Cyng J Williams O.B.E pryd y dylid tynnu'r baneri cymunedol. Atebodd y Cyng R Jones 13/11/2022.

Gadawodd y Cyng R Newell y cyfarfod am 20.25, i beidio â dychwelyd.

Adroddodd y Cyng S Herridge fod datblygiad posib o 3 annedd yn cael ei drafod ar gyfer llain o dir rhwng Porthyrhyd – Drefach. Adroddodd y Cynghorydd Sir A Davies nad oedd y tir o fewn y CDLI cyfredol.

Adroddodd y Cyng T Evans, oherwydd bod draeniau wedi'u blocio ar yr A48 ger Fferm Pantpwl, mae cerbydau'n llithro ar y dŵr ac yn gorffen yn y cae islaw. **Penderfynwyd** i'r Clerc adrodd i'r adran berthnasol.

131/2022-2023 Mewn camera 20.28.

Gadawodd y rhai nad oeddent yn aelodau o'r Cyngor Cymuned, neu'r Clerc y cyfarfod – i beidio â dychwelyd. Mae'r gwaharddiad oherwydd bod materion personél / staffio yn cael eu trafod.

132/2022-2023 Rhedeg cyflog staff Hydref 2022.

Adroddodd y Clerc symiau'r gyflogres ar lafar i holl aelodau'r cyngor. **Penderfynwyd** derbyn yr adroddiad a chadarnhau taliad y symiau a gyflwynwyd. Cynigwyd gan y Cyng R Jones ac eiliwyd gan y Cyng S Herridge.

133/2022-2023 Daeth y cyfarfod i ben am 20.32.

Cadeirydd

Dyddiad
